

València es va quedar sense furs perquè era considerada molt rebel

Autor:

Data de publicació: 26-07-2011

Catedràtic de Dret Romà de la Universitat de València. Valiño ha analitzat a fons la tradició jurídica valenciana des dels furs fins avui. Creu que els legisladors valencians tracten d'eliminar el greuge que va suposar l'abolició dels furs.

Per què va ser tan revolucionari el dret foral valencià?

Perquè va ser una ruptura. El dret foral valencià té l'origen en la conquesta de la ciutat de València per part de Jaume I al 1238. Jaume I va atorgar un dret per a la població cristiana que es trobava residint dins de la València musulmana. Responia a les bases històriques hispanoromanes i trencava amb la València musulmana.

Quina va ser la major pèrdua al 1707?

El suport que els valencians dispensàrem a l'arxiduc Carles va provocar que el rei Borbó ens desposseís dels furs. Vam perdre el nostre dret patri i no es va recuperar. Els catalans, els aragonesos o els mallorquins sí que el van recuperar.

Per què a València li van negar?

València en aquell moment tenia població molt rebel. Felip V es va comprometre de paraula a tornar els furs, però mai no es va materialitzar. Els ministres de Felip V no van veure amb bons ulls la recuperació dels furs.

Eren molt diferents el dret valencià i el castellà?

Jo crec que el dret valencià i el castellà tenen bases comunes. Alguns dels autors dels furs de València es van formar a Bolonya al segle XIII i gran part de les col·leccions jurídiques ens recorden el dret romà. És obvi que se'ns va privar d'institucions pròpies i que hi ha bases en comú en els dos drets.

Quin era més avançat?

És una qüestió de mentalitat. València sempre ha estat un port obert. El dret valencià ha estat molt menys rígid. Era més àgil perquè facilitava la transacció comercial. El valencià emprèn, mentre que el castellà és molt més prudent. Potser també hi influeixi el clima.

Quines institucions que venien de la tradició romana va perdre València?

Els drets d'herència com "l'any de plor", que facultava la vídua per ocupar durant l'any següent de la mort del marit l'habitatge conjugal.

Ara es recuperarà.

Sí que sembla que aquesta és la pretensió. La "cambra" també és un dret d'ús preferent de la vídua sobre els béns que formaven part de l'aixovar. Un altre dels grans canvis és la recuperació del règim de separació de béns en el matrimoni, que ens acostava al dret català.

Quina part dels furs serà impossible tornar a tenir?

El testament de "paraula", que permetia que quan algú temia per la seva vida pogués testar davant de tres persones. Introduïa inseguretats jurídiques. S'ha perdut tot allò que no respon a la mentalitat del segle XXI.

Cap a on anem?

València ara vol recuperar els furs perquè segueix l'exemple d'altres comunitats. Catalunya pràcticament té un Codi Civil català. Els aragonesos van pel mateix camí. Al final, el Codi Civil quedarà per autonomies com Extremadura, on el dret patri era el castellà. València va tenir furs i ara pretén recuperar-los, i combatre aquell greuge del qual vam ser víctimes a començament del segle XVIII.

Serà un dret propi?

La pretensió última de l'estatut del 2006 és fer un Codi Civil valencià. Ara tenim la regulació del règim matrimonial i un gran projecte de llei de successions. L'Estatut té una disposició que deixa inferir que es recuperen els furs. Diu que la pretensió és exercitar la competència del dret civil a partir dels furs de València que es recuperen i s'actualitzen.

Font: levante-emv.com